Lokal prioritering af effektiviseringer

Kort resumé:	Det foreslås at give lederne i forvaltningen opgaven med at beslutte, hvor de vil spare penge i deres enheds respektive budgetter i stedet for at gennemføre specifikke politisk besluttede besparelser og effektiviseringer.
Fremstillende forvaltning:	Børne- og Ungdomsforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Når forvaltningens effektiviseringsforslag er blevet præsenteret for skoleledere, pædagogiske ledere m.fl., har der altid været en eller flere ledere, som hellere så, at besparelsen blev lagt ud til lokal prioritering. Andre ledere foretrækker, at politikerne træffer beslutningerne om, hvor der skal spares, så lederne bl.a. undgår at være dem, der måske skal forsvare beslutninger om evt. lavere serviceniveau overfor forældre m.fl.

Modsat specifikke besparelser giver besparelser, der skal findes lokalt på den enkelte skole eller institution, frihed til – ud fra de lokale forhold – at prioritere og bruge de tilbageværende ressourcer dér, hvor der er mest brug for dem.

Derfor kan nogle ledere opleve, at lokalt fundne besparelser giver større handlefrihed end centralt besluttede besparelser. Når lederne selv kan prioritere, hvordan besparelserne gennemføres, kan de bedre tage højde for de konkrete forhold på deres skole eller institution. Det kan i nogle tilfælde føre til løsninger, der opleves som mere relevante eller hensigtsmæssige lokalt. Omvendt kan det også betyde, at lederne påtager sig en vanskeligere opgave med at balancere hensyn til medarbejdere, forældre og elever samtidig med, at de skal sikre en bæredygtig drift.

En sådan frisættelse har imidlertid også konsekvenser for, hvilke muligheder kommunen som helhed har for at operere med et ensartet serviceniveau på skoler og institutioner. Fælles løsninger skaber – modsat lokale løsninger – standardiseringer. Disse kan bruges til at skabe dokumentation til forældre, udvalg og dermed give gennemsigtighed i, hvilken service skoler og institutioner tilbyder. Den lokale beslutning om, hvor der skal effektiviseres og spares ressourcer, indebærer derimod tillid til, at lederne selv kan forvalte de ressourcer, de har til rådighed.

2. Økonomi

Det er en politisk prioritering, hvor stor en del af det samlede effektiviseringsmål, der kan hentes som lokalt prioriterede effektiviseringer. Herunder er angivet, hvor meget forvaltningens lønsum vil blive reduceret ved en besparelse på 10,0-50,0 mio. kr. Ved en lokal prioriteret besparelse kan der primært hentes besparelser på lønsummen – og ikke f.eks. på bygningsdrift, midlertidige bevillinger, eksterne midler mv. Desuden skal der ved en besparelse på dagtilbud korrigeres for en lavere forældrebetaling, da kommunen kun må opkræve en fast procentdel af bruttodriftsudgifterne.

Forslaget kan både besluttes, hvor det berører alle dele af Børne- og Ungdomsforvaltningens enheder ligeligt (dagtilbud, fritidstilbud, skoler, administrationen og bydækkende enheder) – og det kan besluttes at pålægge en større procentvis besparelse på nogle typer af enheder end andre.

I tabel 1 ses de forskellige scenarier med angivelse af, hvor stor en procentdel beløbet udgør af den samlede lønsum, hvor der er taget højde for den lavere forældrebetaling.

Tabel 1: Besparelsens andel på samlet lønsum

Foreslået lokalt prioriteret besparelse (1.000 kr.)	Andel af lønsum (2025-PL, korrigeret for faldende forældrebetaling)
10.000	0,15%
20.000	0,30%
30.000	0,45%
40.000	0,60%
50.000	0,75%

Tabel 2. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

	1.000 kr. 2026 p/l						
	Styrings-område	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Scenarie 1 – 10 mio. kr. lokal prioriteret besparelse	Service	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Samlet varig ændring		**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**	**10.000**
Scenarie 2 – 20 mio. kr. lokal prioriteret besparelse	Service	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Samlet varig ændring		**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**	**20.000**
Scenarie 3 – 30 mio. kr. lokal prioriteret besparelse	Service	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Samlet varig ændring		**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**	**30.000**
Scenarie 4 – 40 mio. kr. lokal prioriteret besparelse	Service	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Samlet varig ændring		**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**	**40.000**
Scenarie 5 – 50 mio. kr. lokal prioriteret besparelse	Service	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Samlet varig ændring		**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**50.000**

3. Implementering og opfølgning

Tabel 3. Opfølgningsmål

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Realisering af effektiviseringer			
Budgetterne nedskrives svarende til den vedtagne besparelse	Ved konstatering af budgetternes nedskrivning.	BUF	Ved budgetudmelding 2026.

4. Risikovurdering

Der er ingen risiko forbundet med forslaget, udover de ovenfor beskrevne fordele og ulemper ved denne type forslag.